

ธรรมเฝ้าท

หลวงปู่เหรียญ ๙

พระสุธรรมคณาจารย์
(หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ)

ธรรมโอวาท
หลวงปู่เหรียญ ๙

พระสุธรรมคณาจารย์
(หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ)

ธรรมโอวาท หลวงปู่เหรียญ ๕

ชมรมกัลยาณธรรม
หนังสือดี ลำดับที่ ๔๓๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๖๗ จำนวนพิมพ์ ๖,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย ชมรมกัลยาณธรรม ๑๐๐ ถนนประโคนชัย
ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ และ ๐-๒๗๐๒-๙๖๒๔

ออกแบบปก/รูปเล่ม : ศิริส วัชรสุขจิตกร
พิสูจน์อักษร : ทีมงานชมรมกัลยาณธรรม
เพลท/พิมพ์ : แคนนา กราฟฟิค โทร ๐๙-๖๓๑๔-๓๖๕๑

ลัทธิทานัง อัมมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

E Book

FB : Kanlayanatam

ที่ระลึกงานทอดกฐินสามัคคี
วัดป่าพิชัยวัฒนมงคล
อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ

วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๙

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้เวียนมาบรรจบครบรอบอีกวาระหนึ่ง ที่คุณหมอชัยวัฒน์ พิสุทธิไพศาลและครอบครัว ผู้มีศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนา เป็นผู้ใฝ่ใจในการประพฤติปฏิบัติธรรม มีศรัทธาเลื่อมใส ในพระธรรมเทศนาขององค์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ คือ พระสุธรรมคณาจารย์ (หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ) อดีตเจ้าอาวาสวัดอรัญญบรรพต อำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ได้กระตุ้นเตือนให้ช่วยถอดเนื้อหาพระธรรมเทศนาของ องค์หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ ปีละ ๓ กัณฑ์

ในปี ๒๕๖๗ นี้ก็เช่นเดียวกัน ได้จัดพิมพ์เพื่อเตรียมแจกเป็นธรรมทานในการทอดกฐินประจำปี ซึ่งในปีนี้ได้กำหนดให้มีการทอดกฐินสามัคคีใน วันอาทิตย์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ข้าพเจ้า พระครูสุทธินาถโสภณ เจ้าอาวาสวัดป่าพิชัยวัฒนมงคล ขอนุนโมทนากุศลเจตนาอันเป็นบุญกุศลอันสูงยิ่งของคุณหมอชัยวัฒน์ พิสุทธิไพศาล ในการที่จะให้พุทธบริษัทได้เข้าใจและ

ประพฤติปฏิบัติธรรมได้อย่างถูกต้อง ตามพระธรรมคำสั่งสอน
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเป็นสมาธิปฏิภาณ คือมีความเห็นถูกต้อง
เห็นชอบนั่นเอง

ทำยนี้ ขอขอบคุณและอนุโมทนาบุญกุศลทุกๆ ท่าน ที่
ได้ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือพระธรรมเทศนาในครั้งนี้ ขอขอบคุณ
พระมหาวิญญานโรเจ้าอาวาสวัดป่านาขามผู้ช่วยถอดพระธรรม
เทศนาขององค์หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

ขออนุโมทนา
พระครูสุตฺธิญาณโสภณ
เจ้าอาวาสวัดป่าพิชัยวัฒนมงคล
๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

โทษของความรัก ความชัง

(แผ่นที่ ๑๙ ลำดับที่ ๑๕)

กาลเวลาไม่คอยท่า ลมหายใจนี้มันจะหยุดลงเมื่อใด ก็รู้ไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น เราต้องเตรียมตัวไว้เสมอ พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนพุทธบริษัททั้งหลาย เพื่อให้ไม่ประมาท ถ้าบุคคลประมาท ไม่สำรวมจิตของตน ปล่อยให้จิตนั้นไปผูกพันอยู่กับโลกต่างๆ ที่อาศัยอยู่นี้ มันก็พันทุกข์ไปไม่ได้ เพราะว่าเรามาอาศัยโลกแห่งความไม่เที่ยง สภาวะที่ไม่เที่ยง มันก็กระทบกระทั่งกับดวงจิตนี้อยู่เสมอ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปกติ บางทีก็กระทบอย่างแรง บางคนอดทนไม่ไหว ถึงกับร้องไห้ เศร้าโศกเสียใจ หมู่นี้มันก็ปรากฏอยู่ ทุกคนต้องได้สัมผัสกับความไม่เที่ยงของร่างกาย ภายนอกไปก็ดี ก็ย่อมได้สัมผัสกับของไม่เที่ยงเหล่านี้เรื่อยๆ ไป จนกว่ามันจะได้จากโลกนี้ไป

อ้าว ถ้าจากโลกนี้ไป เมื่อยังละอุปาทานยังไม่ได้โดยเด็ดขาด แม้ไปเกิดอยู่ในโลกใด ก็ไปสัมผัสกับความไม่เที่ยงอยู่นั่นเองนะ จะไปเกิดบนสวรรค์ก็เหมือนกัน พรหมโลกโน่นก็ยังไม่เที่ยงอยู่ พอหมดบุญवासนาลงแล้ว ก็เคลื่อนที่จุติจากที่นั่นไปหาที่เกิดใหม่

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงแนะนำสั่งสอนพุทธบริษัทให้ภาวนาพิจารณาให้เห็นความไม่ยั่งยืนแห่งโลกสันนิวาสนันี้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควรที่จะไปยึดไปถือ ไปห่วงใยอาลัย ควรสอนใจของตนให้รู้เท่าตามความเป็นจริง แล้วสงบใจอยู่ ไม่ปล่อยใจให้ไปเกาะ ไปข้องกับสิ่งที่น่ารักน่าพอใจต่างๆ ในโลก

จิตที่มันไปสำคัญว่า สิ่งนี้น่ารัก สิ่งนี้น่าชัง อันนั้นเรียกว่าเป็นจิตที่ยังไม่รู้ความจริงของสิ่งนั้นๆ ตามความเป็นจริง จึงได้หลงรักหลงชัง ถ้าท่านผู้ใดเป็นผู้มาเจริญปัญญา พิจารณาเห็นแจ้งตามเป็นจริงแล้ว ก็หายหลงแล้ว ไม่ได้หลงรัก ไม่ได้หลงชังเลย ก็เพราะว่าสิ่งเหล่านั้น ทั้งไม่เที่ยงด้วย ทั้งไม่ใช่ตัวตนด้วย ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของผู้ใดเลย แล้วอย่างนี้นะ ยังจะไปเมารักเมาชังอยู่ มันจะสมควรหรือ

ธรรมดาผู้มีปัญญาทั้งหลาย ท่านก็ย่อมสอนใจตัวเองไปอย่างนี้แหละ แต่ก็ไม่ใช่ว่ามันจะละความรักความซังอันนั้นได้เด็ดขาดไปทันทีเลย มันก็ต้องพยายามสอนใจนี้ให้บรรเทาทีละน้อยๆ ไป อันความรักอย่างที่เคยแสดงมาแล้วนั้นแหละ มันประกอบไปด้วยทุกข์ด้วยโทษ เป็นบาปเป็นกรรมก็มี รักเฉยๆ ไม่ถึงกับเป็นบาป แต่มันเป็นเครื่องถ่วงจิตใจนี้ ให้ซังอยู่ในโลกทั้งสามนี้ โลกใดโลกหนึ่ง อย่างนี้ก็มี ความรักนะ มันก็มีหลายขั้นตอนอย่างนี้แหละ ไม่ใช่มีขั้นตอนเดียว ดังนั้นให้เข้าใจกัน

ทีนี้เมื่อเรายังละความรักขั้นละเอียดยังไม่ได้ ก็ต้องเพียรพยายาม ละความรักขั้นหยาบนั้นให้ได้ เช่น อย่างผู้ครองเรือนอย่างนี้ ความรักอันใดมันเป็นบาปเป็นโทษ เช่น ไปรักเมียคนอื่นฟัวคนอื่นอย่างนี้ นั่นบาปเป็นโทษ ก็ต้องสอนใจตัวเองให้ละความรักอย่างนั้นเสีย มารักอยู่แต่ในฟัวและเมีย ซึ่งได้แต่งงานกันตามประเพณีโดยถูกต้องแล้ว เท่านั้นมันก็ไม่ได้เกิดบาปเกิดโทษอะไร เพียงแต่ว่ามันไม่พ้นจากความเกิด แก่ เจ็บ ตายเท่านั้นแหละ ถ้ายังละไม่ได้โดยเด็ดขาด

ถ้าเป็นนักบวชอย่างนี้ ก็เพียรพยายามภาวนา เจริญสมณะให้มันได้ ถ้าเจริญสมณะ ทำใจให้สงบลงเป็นหนึ่งไม่ได้ อย่างนี้ ก็ทำให้จิตใจฟุ้งซ่าน คิดส่งสายไปยึดมั่นในรูปเสียงที่ตนรักใคร่พอใจ อยู่เช่นนั้น มันก็ทำให้พรหมจรรย์ไม่บริสุทธิ์ได้ ต่างพร้อยไป ต้องให้เข้าใจ เราต้องพยายามถอนสัญญาอารมณ์เหล่านั้นออกจากดวงจิตให้ได้ อย่าพอใจในสัญญาอารมณ์เหล่านั้น ที่มันจะถอนได้ ก็เพราะทวนกระแสจิตกลับเข้ามาภายในปัจจุบันนี้ ไม่ส่งใจออกไปข้างนอกนั้นแหละ มันก็จะถอนสัญญาอารมณ์เหล่านั้นได้ ถ้ามันไม่ใช่เป็นสิ่งที่เหลือวิสัย ถ้าผู้ไม่ประมาท ลงมือฝึกเข้าไปอย่างที่ว่านี้ละ

ตอนฝึกที่แรกมันก็ลำบากเหมือนกันแหละ อึดอัด รุนวายในหัวใจ เพราะว่า จิตนี้มันเคยไปผูกพันอยู่กับอารมณ์เหล่านั้นมาโดยลำดับอย่างนี้ละ แล้วเราจะมาสกัดกั้นมัน ไม่ให้มันส่งกระแสไปผูกพันเช่นนั้นละ มันก็ต้องอึดอัดดิ้นรนนะ สำหรับผู้ที่มาเห็นโทษแห่งความยึดถือ ว่าอย่างนั้นแล้ว มันก็สู้กันแหละ อดทนอดกลั้น ไม่ไหลไปตามกระแสจิตอันนั้นต่อไป เมื่อสู้กันไป ไม่ท้อไม่ถอย ก็เลสเหล่านั้นมันก็อ่อนกำลังลงนั้นแหละ เมื่อมันอ่อนกำลังลงแล้ว ความดิ้นรนของจิตใจ มันก็อ่อนลงๆ ในที่สุดมันก็ยุติลงได้ ก็เข้าถึงความสงบได้ นี่เรียกว่าเพียรพยายามละความรัก สำหรับบรรพชิต อันนี้ละ

สำหรับคฤหัสถ์นั้นแล้ว ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะว่า มันยังคลุกคลีอยู่กับความรักความใคร่ แต่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามศีลตามธรรมเท่านั้น มันก็ไม่ถึงกับเป็นบาป นำไปสู่ นรกอบายภูมิ ดังนั้นนะ เราควรเข้าใจกัน ใครมีหน้าที่อย่างใด ก็ปฏิบัติไปตามเพศตามภูมิของตน ให้มันสมบูรณ์ ให้ได้อย่างนี้ แล้ว การนับถือพระพุทธศาสนาก็นับว่าเป็นผลอันดีที่ได้รับผล เป็นที่น่าพอใจ

แต่คนส่วนมากนะ เลยถือว่าความรักความซึ้งนี้เป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว ไม่ถือว่ามันมีโทษมีภัยอย่างนี้ก็มี เมื่อไปถืออย่างนั้นแล้ว มันก็ไม่ได้คิดจะละจะถอน มันเลยไม่ได้พยายามว่าจะละมัน พอถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา พระพุทธเจ้า ไม่ได้ทรงสอนให้พุทธบริษัทถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ทรงอุปมาอุปไมยความรักความซึ้งนี้ ไว้มากมายก่ายกอง ความรักนี้มันเป็นเรื่องที่ต้องได้แย่งชิงกัน รักอะไรก็ช่างแหละ รักเงินรักทอง รักทำการค้าการขาย เพราะมันคนจำนวนมาก มันก็ต้องแย่งกัน แย่งชิงกัน

หนุ่มนี้รักตัวรักเมียก็เหมือนกันนะ บางทีชายสองคนไปรักหญิงคนเดียวกัน หรือว่าชายหลายคนไปรักหญิงคนเดียวกันอย่างนี้ ถ้าหากว่าต่างคนต่างไม่เปิดโอกาสให้แก่กันและกัน

เลยอย่างนี้ มันก็ต้องได้ทำหั่นกันลงไป ต้องได้เบียดเบียนกัน
ทำลายล้างผลาญชีวิตของกันและกัน ใครดีกว่าใครอยู่ ใคร
ไม่ดีก็ไป นี่โทษแห่งความรัก

พระองค์เจ้า ทรงอุปมาเหมือนอย่างชาคศพที่ตายแล้ว
ชาคศพของสัตว์หรือมนุษย์ก็ตามแหละ ที่ตายแล้วทั้งอยู่บน
ดินนี้ บรรดาสรรพสัตว์ที่ชอบของโสโครกเหล่านี้ เช่น สุนัข
จิ้งจอก สุนัขบ้านก็ดี พวกแร้งพวกกา หมูนี้มันก็รุมกันแย่ง
กันกินอยู่อย่างนั้นแหละ ตัวไหนที่มีกำลังมากกว่า ตัวนั้นก็ได้
ที่กินมากกว่า แล้วก็เบียดเบียนตัวที่มีกำลังน้อยกว่า ตัวที่มี
กำลังน้อยกว่านั้น กว่าจะได้กินนี้ก็เจ็บตัวมากมาย เพื่อนจิก
เพื่อนทำลายเอา อย่างนี้แหละ หาความสบายไม่ได้เลย มีแต่
ยื้อแย่งกันอยู่อย่างนั้น เบียดเบียนกันอยู่อย่างนั้น

อันนี้ฉันใดก็อย่างนั้นแหละ มนุษย์เรานี่ ถ้าหากว่าไม่มี
คุณธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่ในใจแล้ว มันก็ไม่แปลก
จากสัตว์เดรัจฉานเท่าไรนัก ก็พูดถึงความรักความซังหมู่นี้ละ
มันพอๆ กันเลยนะ ก็คงทราบกันดีอยู่แล้ว

พวกไม่มีศีลไม่มีธรรมอยู่ในใจแล้ว มันก็แย่งชิงกันอยู่
อย่างนั้น ฆ่ากันตายอยู่อย่างนั้น ไม่ถึงตายก็เรียกว่าคางเหลียง
ไปโน่นแหละ มันเบียดเบียนกัน แล้วอย่างนี้มันก็ไม่พอๆ
กันหรือ กับพวกเจริญทางขวางเหล่านั้น แต่ถ้าหากว่ามนุษย์
เราจะมีมนุษยธรรมอยู่ในใจ อย่างนี้แล้ว ก็ได้ชื่อว่าอยู่เหนือ
สัตว์เหล่านั้นจริง มนุษยธรรมนี้ ก็ได้แก่ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล
ซึ่งกันและกัน รู้จักให้อภัยต่อกันและกัน ไม่คิดเบียดเบียน
ซึ่งกันและกัน มีความเมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาซึ่งกัน
และกัน ให้เป็นสุขทุกถ้วนหน้าไป

นี่เรียกว่ามนุษยธรรม ธรรมของมนุษย์นะ ถ้าหมู่มนุษย์
นั้นมีคุณธรรมเหล่านี้อยู่ในใจกันเป็นจำนวนมากแล้ว มันก็
ไม่ได้เบียดเบียนกันนะ มันก็บรรเทาความโลภ ความโกรธ
ความหลง ลงได้ เพราะว่า อันบุคคลผู้ที่สั่งสมความโลภให้
หนาแน่นขึ้นในใจ แล้วอย่างนั้นนะ แล้วจะไม่เบียดเบียนสัตว์
อื่นไม่มีในโลก ผู้ที่เบียดเบียนสัตว์อื่นอยู่ในโลกอันนี้นะ อาศัย
ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่แหละเป็นมูลเหตุ เป็น
อย่างนั้น

ดังนั้น พระพุทธเจ้าจึงทรงได้สั่งสอนพุทธบริษัท โดย
ปริยายต่างๆ เพื่อให้มองเห็น ชีวิตอันนี้เป็นของไม่เที่ยง ไม่
ยั่งยืน มีเกิดแล้วก็แปรปรวนแตกดับไป ไม่มีสาระแก่นสาร
อะไร แล้วเมื่อเวลายังเป็นอยู่นี้ก็ยิ่งประกอบไปด้วยความทุกข์
นานาประการ

ถ้าเมื่อเรามองดูสังขารร่างกายอันนี้ เห็นเป็นสภาพ
ไม่เที่ยงเป็นทุกข์เป็นอนัตตา อยู่เสมอๆ อย่างว่านี้ มันก็
บรรเทา ความโลภ โกรธ หลง ลงได้จริงๆ ก็จะไม่เบียดเบียนใคร
เพราะว่ามองคนอื่นก็ดี สัตว์อื่นก็ดี มันก็ไม่เที่ยงเหมือนกัน
เหมือนกับร่างกายอันตนอาศัยอยู่นี้ ถึงว่าไม่ไปทำลายมัน
มันก็แตกดับทำลายเองอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องไปทำลายล้าง
ผลาญซึ่งกันและกันเป็นกรรมเป็นเวรติดตัวกันไป นี่ผู้มา
พิจารณาเห็นเหตุเห็นปัจจัย ของนามของรูปอันนี้ ว่ามัน
เป็นมาด้วยบุญกรรมบาปกรรม ที่แต่ละบุคคลทำเอามาแต่ก่อน
มันตามมาตกแต่งให้ อันบุญกรรมบาปกรรมที่มันนำมาแต่ง
ร่างกายสังขารนี้ให้ มันก็ไม่เที่ยงไม่ยั่งยืนนี้ เมื่อสิ่งเหล่านั้น
ไม่ยั่งยืนแล้ว ร่างกายนี้ มันจะยั่งยืนมาแต่ไหน เพราะว่า
ร่างกายอันนี้มันเป็นอยู่ด้วยบุญกรรม บาปกรรม ที่นำมา
ตกแต่งให้ ไม่ใช่ว่ามันมาตกแต่งให้แล้วมันดับไปเลย ไม่ใช่ชะ

บุญกรรมที่ทำมาแต่ก่อน มาตกแต่งร่างกายนี้ให้มันรักษาก็คือ
อีกด้วย มันรักษาให้ไม่ให้แตกให้ทำลายไปก่อน

แต่ที่นี้บุญกรรมบาปกรรมเหล่านั้น มันมีขอบเขตจำกัด
เมื่อมันรักษาร่างกายอันนี้ไป นานไป นานไป มันจนจะ
หมดไป มันก็อ่อนกำลังลงแหละ กำลังของบุญของบาปนั้น
มันจะรักษาร่างกายนี้ให้แข็งแรงเหมือนแต่เดิมก็ไม่ได้แล้ว
ที่เราเรียกกันว่าชราความแก่ ก็เพราะว่าบุญกรรมเหล่านั้นมัน
เบาบางลงไปแล้ว มันอ่อนกำลังลงแล้ว ร่างกายนี้มันจึง
ทรุดโทรมลงไป ถ้าร่างกายนี้จะต้องอาศัยแต่เฉพาะอาหารนี้
หล่อเลี้ยงนี้หล่อเลี้ยงไว้แล้ว มันก็มีกำลังเข้มแข็งตลอดไป
เลยอย่างนี้แล้ว เอ้า ใครๆ ก็ย่อมรับประทานอาหารเหมือนกัน
หมดนี่ เพราะฉะนั้นร่างกายนี้มันก็ต้องแข็งแรงเรื่อยไปมา
มันก็ไม่ชำรุดทรุดโทรมแหละ ถ้าอาศัยแต่อาหารหล่อเลี้ยง
อย่างเดียวละ ไม่อาศัยบุญกรรมบาปกรรมนะ

ลองสังเกตดู นี่แสดงว่าอาศัยทั้งบุญกรรมบาปกรรม
ด้วย อาศัยอาหารในปัจจุบันนี้ด้วย หล่อเลี้ยงร่างกายอันนี้มา
โดยลำดับ มันจึงเป็นมาอยู่ได้ปานนี้ ที่นี้เมื่อบุญเก่ากรรมเก่า
อันนั้นมันร่อยหรอลงไป แล้วอย่างนี้ละ อาหารก็ช่วยไม่ได้

บัดนี้ อาหารก็รับประทานไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เหมือนแต่
ยังหนุ่มแน่น เหมือนแต่เมื่อบุญกุศลยังบริบูรณ์อยู่ เหมือนเมื่อ
บุญเก่ามันกำลังอยู่นะ รับประทานอาหารก็ได้มาก นอนก็หลับ
ดีอย่างนี้แหละ พอบุญเก่ามันร่อยหรอลงไปแล้ว บัดนี้
รับประทานอาหารก็น้อยลงๆ รสชาติอาหารก็ไม่อร่อยซาบซึ่ง
เหมือนแต่ยังหนุ่ม รสอาหารก็หมดไปๆ ผู้ใดเป็นคนเก
ຍ່อมรู้เองแหละ ก็อย่างนี้แหละ การภาวนาการพิจารณา
ก็ต้องพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ของร่างกายสังขารนี้
พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้พิจารณานอกเหนือจากสภาพความ
เป็นจริงหรอก ความจริงนะ ทรงสอนให้พิจารณาถึงความจริง
ของร่างกายอันนี้นะ มันเป็นอย่างไร มันเป็นอย่างไร
มันมีเหตุปัจจัยเป็นมาอย่างไร ก็ให้รู้เป็นจริงอย่างนั้นไป

เมื่อรู้ตามเป็นจริงอย่างนั้นไปแล้ว มันก็จะเกิดนิพพิทา
ความเบื่อหน่ายขึ้นมา มันเป็นอย่างนั้น ทำไมจึงเบื่อหน่าย
ก็เบื่อหน่ายในความไม่เที่ยงนี้สิ เพราะว่าจิตใจที่มาอาศัยอยู่
ในร่างกายอันนี้ก็มุ่งหวังอยากจะทำให้ร่างกายนี้เที่ยงยั่งยืนไป
ตลอดกาลนานนั่น ไม่ต้องการให้ร่างกายทรุดโทรมแตกดับไป
แม้แต่น้อยเดียวไม่ต้องการเลย นี่ความประสงค์ของดวงจิต

มือแบบนี้ แล้วบัดนี้มันเป็นไปตามใจหวังหรือไม่ ไม่ได้เป็นไปตามใจหวังเลย อยู่นานปีนานเดือนมาละ มันก็แสดงอาการ ชำรุดทรุดโทรม ให้รู้สึกไปเรื่อยๆ ไป อย่างที่ว่ามาแล้วนั้นแหละ ถ้าอยู่นานไปเท่าใดยังได้สวยทุกขเวทนา อันเกิดจากความ ชำรุดทรุดโทรมของร่างกายนี้ไปเท่านั้นแหละ บางคนถึงกับแข่ง ตัวเองว่า โอ้ก็มานาน ตายแท้ ทำไมอยู่นานเหลือเกินทนทุกข์ ลำบากยากเย็นเหลือเกิน จริงนะบางคนนะ

เมื่ออายุมากเข้าไปแล้ว โรคภัยก็เบียดเบียนอยู่ปานนั้น ทั้งความชราครอบงำเข้าไป จะตายก็ไม่ตาย จะมีกำลังแข็งแรง ขึ้นก็ไม่มี เช่นนี้มันก็ได้สวยทุกขเวทนาอยู่อย่างนั้น ฉะนั้น คนที่ไม่มีคุณธรรมอยู่ในใจ มันถึงลงทุนสาปแข่งตัวเองไปก็มี เป็นอย่างนั้น เพราะว่าทุกคน จึงต้องภาวนา จึงต้องได้ พิจารณา ให้เห็นความจริงของร่างกายสังขารนี้ พร้อมทั้งเหตุ ทั้งปัจจัยอย่างที่ว่ามานั้นแหละ เมื่อเห็นตามเป็นจริงอย่างนี้แล้ว ผู้นั้นก็จะไม่สาปแข่งตัวเองเลย ถ้าหากว่าตนอยู่จริงไปนาน แต่ร่างกายนี้มันทรุดโทรมไป ก็เป็นแต่บุญแต่กรรมไปตามที่ตน ทำมาแต่ก่อนนั่นแหละ มันมาอำนวยผลให้ ตนทำอย่างไร มามันก็อำนวยผลให้อย่างนั้น เราจะแต่งให้มันดีตามความ ประสงค์ของจิตใจได้อย่างไรละ

ถ้าต้องการอยากให้มันมีร่างกายอันนี้ยั่งยืนนาน ไปจนตลอดแม้แก่ชรา ขอให้มันกำลังเรี่ยวแรงดีอย่างนี้ นี่ ก็อย่าไปเบียดเบียนบุคคลอื่น สัตว์อื่นแล ในชาตินี้แหละ ผู้ใดรู้ตัวอย่างว่านี่แล้ว รู้ว่าตนนั้นยังละกิเลสไม่หมด ยังจะต้องเที่ยวไปในสงสารอยู่ เช่นนี้ ก็พยายามเว้นจากการเบียดเบียนบุคคลอื่นและสัตว์อื่น ให้เขาได้รับความเจ็บปวด หรือว่าลำบากทนทุกข์ทรมานต่างๆ หมู่นี้ะ ก็เว้นแหละไม่เบียดเบียนใครเลย เจริญเมตตาภาวนา ปราธนาจะให้ตนเองบุคคลอื่น และสัตว์อื่น เป็นสุขทั่วหน้าทุกวันทุกคืนไป

แล้วกรรมเวรอันใดกรรมชั่วอันใดที่ตัวได้ลุ่มหลงทำมาแต่ก่อน ได้เบียดเบียนคนอื่นมา อธิษฐานใจละเว้นเสีย เราจะไม่ทำเช่นนั้นต่อไปอีก ด้วยความสัตย์ความจริงอันนี้ ก็ขอให้กรรมชั่วเวรชั่ว ที่ข้าพเจ้าได้ลุ่มหลงทำมา ก็จงลดน้อยถอยเบาบางออกไป จากจิตใจของข้าพเจ้านี้ แล้วให้พระภาวนา แล้วอธิษฐานใจ ละเว้นกรรมชั่วทั้งหลายที่ลุ่มหลง ทำมานั้นเสมอๆ ไปเลยอย่างนี้ กรรมชั่วที่ลุ่มหลงทำมานั้น มันก็จะตั้งอยู่ไม่ได้ในจิตใจนี้แหละ เพราะใจไม่ชอบมันแล้วเบื่อมันแล้วเมื่อใจไม่ยึดไม่ถือมันแล้ว มันก็เบาบางไปหมดไปๆ เท่านั้นเองนะ

เพราะว่ากรรมทั้งหลายที่เป็นบุญเป็นบาปมีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ เมื่อใจไม่ยึดถือเอาสิ่งใดแล้ว สิ่งนั้นก็หมดไป เมื่อใจมันมั่นอยู่ในสิ่งใดแล้ว สิ่งนั้นก็ยังอยู่ อย่างนี้แหละ ก็เมื่อเราเห็นคุณแห่งบุญแห่งกุศล ว่าจะอำนวยผลให้เป็นสุขไปตลอดถึงพระนิพพาน ก็อาศัยบุญนี้แหละอย่างนี้ รู้ชัดด้วยปัญญาอย่างนี้แล้ว มันก็ทำความพอใจในบุญในกุศลเรื่อยไป ไม่พอใจในบาป เอ้าบาปมันก็เบาบางไปแหละบัดนี้ละ ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ให้พากเพียรพยายามละบาป แล้วบำเพ็ญบุญ ให้เจริญงอกงามขึ้นในตนของตน ให้ได้อย่างนี้ ก็ต้องอาศัยภาวนานี้เองนะ ขอให้เข้าใจ ใครไม่ภาวนาแล้ว ละบาปบำเพ็ญบุญให้เจริญยิ่งๆ ขึ้นไปไม่ได้เลย

ลำพังแต่ให้ทาน รักษาศีลเฉยๆ อย่างนี้ ก็ไม่สามารถที่จะทำบุญกุศลขั้นสูงให้เจริญขึ้นไปได้ ก็ได้แต่บุญกุศลขั้นต่ำเท่านั้นเอง แล้วกิเลสก็ยังไม่เบาบางออกไปจากจิตใจเท่าไรนัก เพราะฉะนั้นเมื่อผู้ใดได้ยินได้ฟังเหตุผล ในคำสอนของพระพุทธเจ้าดังแสดงให้ฟังมานี้แล้ว ก็ให้ฟังพากันตั้งอกตั้งใจ นอกจากการให้ทานรักษาศีลแล้ว ก็ให้ตั้งใจพอใจในการไหว้พระสวดมนต์นั่งสมาธิภาวนา ฝึกใจที่ยังไม่สงบให้สงบลงไป

ฝึกใจที่สงบอยู่แล้วให้เกิดปัญญา ให้คิดค้นพิจารณาเหตุปัจจัย
ของชีวิต ให้เห็นแจ้งตามเป็นจริง ดังบรรยายให้ฟังมาโดย
ลำดับนั้นแหละ

แล้วให้รู้ชัดว่า เหตุปัจจัยของชีวิตเหล่านี้ไม่เที่ยง เมื่อ
มันหมดเหตุของมันแล้ว มันก็ดับไป เมื่อเหตุปัจจัยนี้ดับไป
ชีวิตก็ตั้งอยู่ไม่ได้ก็ต้องแตกดับทำลายไป เราก็ทำความรู้เท่าทัน
ในใจอย่างนี้ แล้วก็สะสมบุญกุศล คุณพระรัตนตรัยไว้ในใจ
เอาเป็นที่พึ่งอย่างมั่นคงไว้ในใจของตน เช่นนี้แล้วก็นับว่าไม่
เสียที่ที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ในชาตินี้ไม่ได้ทำชีวิตให้เป็นหมัน
ทำชีวิตให้มีที่พึ่งอันประเสริฐอยู่ในใจ ดังแสดงมา ขอยุติลง
เพียงเท่านี้

กัณฑ์เทศน์ โดย พระครูสุทธิญาณโสภณ
ถอดเทป โดย พระมหาวี ญาณวโร
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ความสำรวมจิต

(แผ่นที่ ๑๙ ลำดับที่ ๑๔)

ถ้าสำรวมใจอยู่ภายในเช่นนี้ มันก็ไม่มีเหตุปัจจัยอะไรที่จะก่อให้เกิดกิเลสต่างๆ ขึ้นมา ดังนั้นแหละ พระพุทธเจ้าก็จึงได้ทรงแนะนำให้พุทธบริษัททั้งหลายภาวนากัน สำรวมใจของตนให้แน่นแน่ว พยายามมีสติควบคุมจิตไว้ อย่าให้มันส่งไปบุคคลผู้ยังไม่ได้ทำให้เป็นสมาธิมาเช่นนี้ พอส่งใจออกไปมันแส้ไปหาสิ่งที่น่ารักสิ่งที่น่าชังนั้นแหละ มากกว่าที่มันจะแส้ไปหาเรื่องอื่น สำหรับผู้ที่มีจิตใจตั้งมั่นเป็นสมาธิแล้ว ถึงแม้จะพิจารณาเพ่งออกไปข้างนอกมันก็ไม่ค่อยจะมีภัย เพราะว่าสามารถห้ามจิตตัวเองได้ ไม่หลงยินดีร้ายไปตาม รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส ต่างๆ เหล่านั้น

มักจะมองเห็นสิ่งเหล่านั้นเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
พร้อมกันไปเลย พร้อมกับความรู้สึกว่าตาได้เห็นรูป เป็นต้น
อย่างว่านั่นแหละไตรลักษณ์ญาณ ก็ย่อมปรากฏขึ้นในใจทันที

สำหรับผู้ฝึกใจให้เป็นสมาธิอย่างชำนาญมาแล้ว
มันเป็นอย่างนั้น ผู้ที่ยังฝึกใจให้สงบระงับไม่ได้เต็มที่ เพียง
แต่ได้บ้างไม่ได้บ้าง อย่างนี้เนี่ย อย่าประมาท อย่าปล่อยใจให้
คิดฟุ้งเล็งออกไปภายนอก ต้องพยายามควบคุมจิตให้ตั้งอยู่
ภายในนี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงเปรียบเทียบเรื่องการไม่สำรวมอินทรีย์
กับสำรวมอินทรีย์ไว้ทรงยกเป็นเรื่อง อติตนิทาน

ในอดีตกาลล่วงมาแล้ว มีนกต้อยตีวิดตัวหนึ่ง เมื่อ
มารดายังไม่ตาย มารดาก็พาหากินไปตามก้อนขี้ไถ ที่ชาวนา
เขาไถทิ้งไว้ เมื่อเวลามีเหยี่ยวมีอะไรบินมาจะโฉบลงเอานก
ต้อยตีวิด มันก็พาลูกวิ่งเข้าไปซ่อนอยู่ใต้ก้อนขี้ไถ ก็พ้นจาก
เล็บของเหยี่ยวไป ทีนี้ผู้แม่ของนกนั้นก็สั่งลูกไว้ก่อนจะตายว่า
ลูกเอ๋ย เมื่อแม่ตายไปแล้ว ขอให้ลูกปฏิบัติตามแนวของแม่นี้
ให้รู้จักซ่อนตนให้เป็น อย่าไปหากินนอกจากทางของแม่ที่พา
หากินอยู่นี้ คือว่าอย่าไปหากินไกลจากก้อนขี้ไถ ครั้นแม่สิ้นแล้ว
แม่ก็ตายไป

ครั้นต่อมาลูกนกน้อยตีวิดตัวนั้นมันประมาท มันก็เลย
หากินไปเพลินไปห่างไกลจากก้อนขี้เถไป เหยี่ยวตัวหนึ่งบินมา
มันเห็นเข้า ก็โฉบลงมาจับเอาไปในอุ้งตีนของมัน บินไปใน
อากาศ นกน้อยตีวิดตัวนั้นก็ร้องคร่ำครวญไป โอ้เรานี้หนอ
เป็นผู้ประมาทไม่ฟังคำสั่งของมารดา หากินไกลคล่องของ
มารดา หากินนอกทางของมารดา

เหยี่ยวได้ยินอย่างนั้นก็ ถามว่านี่เธอบนอะไร ? บ่นว่า
ข้าพเจ้านั้นไม่ฟังคำสั่งของมารดาไปหากินไกลทางของมารดา
ที่เคยพาหากินมาแต่ก่อน เหยี่ยวก็ทำนกน้อยตีวิดตัวนั้น เออ
ถ้าหากว่าเธอหากินตามทางของมารดาสั่งไว้นั้นแล้ว เธอจะพ้น
จากอุ้งเล็บของเราเธอ ?

เข้าใจว่าจะพ้นได้ ถ้าอย่างนั้น เราจะเอาเธอลงไปปล่อย
ไว้อีกทีหนึ่ง ว่าแล้วเหยี่ยวก็พานกน้อยตีวิดตัวนั้นไปสู่ที่เดิม
ปล่อยไว้ นกน้อยตีวิดตัวนั้นมันก็หากินไปตามก้อนขี้เถ มันก็
ระวังตัวอยู่ เจ้าเหยี่ยวก็บินขึ้นไปบนท้องฟ้าแล้วก็โฉบลงมา
นกน้อยตีวิดตัวนั้นมันก็วิ่งเข้าไปใต้เงื้อมก้อนขี้เถนั้น เหยี่ยว
ตัวนั้นโฉบมาจับนกน้อยตีวิดตัวนั้นไม่ได้ หน້ออกก็ไปกระแทก
กับก้อนขี้เถ ออกแตกตาย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า พุทธบริษัทไม่ลำรวมศีล ไม่
ลำรวมอินทรีย์ของตนให้ดี ปล่อยใจให้เลื่อนลอยไปตามความ
ชอบใจ เมื่อตนชอบใจรูป มันก็คิดไปหารูป ตนชอบใจเสียง
มันก็คิดยินดีพอใจไปในเสียง เป็นต้น เหล่านี้แหละ ที่นี้ภัย
คือกิเลสราคะบ้าง โทสะบ้าง ย่อมเกิดขึ้นจากการสงัดจิตไป
เกี่ยวข้องกับรูปกับเสียงเป็นต้นเหล่านั้น ทำให้จิตใจแปรปรวน
ไปจากคุณงามความดี

ถ้าเป็นนักบวชก็ประพฤติพรหมจรรย์ให้ติดต่อกันไป
ไม่ได้เลย ถ้าเป็นคฤหัสถ์ ก็เป็นคนเจ้าโมโหโทโส หรือเป็น
คนเจ้าชู้ มักมากในกาม ประพฤติผิดศีลได้ทุกข้อเลย ถ้าไป
สะสมกิเลสเหล่านี้ให้มากขึ้นในจิตใจแล้ว นี่แหละภัย

พระพุทธรองค์ท่านทรงยกเรื่องราวมาเปรียบเทียบ
เหยียนั้นก็เปรียบเทียบได้กับ ราคะ โทสะ โมหะ นี่แหละ
กิเลสเหล่านี้ มันคอยจ้องจะครอบงำจิตใจของคนทั้งหลาย
ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ สำหรับผู้ที่ไม่ได้ฝึกตน ไม่มีคุณธรรมอยู่ใน
ใจแล้ว มันก็ครอบงำมาแต่เมื่อเกิดนุ่นแหละ เมื่อชีวิตเจริญวัย
ขึ้นมาเท่าไร กิเลสมันก็เจริญขึ้นตามเท่านั้น

ที่นี้ผู้ที่จะยับยั้งกิเลสนี้ได้ ก็เพราะได้มาพบพระพุทธ
ศาสนา ได้ฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ท่านแนะนำอุบายวิธีให้

อุปายวิธีสำรวจจิต เมื่อเข้าใจแล้ว พยายามสำรวจจิตใจตามที่ท่านแนะนำสั่งสอนนั้น นั่นแหละถึงจะยับยั้งกิเลสต่างๆ เหล่านั้น ไม่ให้ครอบงำจิตใจได้เต็มที่ หรือว่าสามารถบรรเทา กิเลสเหล่านั้นได้

กิเลสอันใดที่มันมีอยู่แต่ในใจมาแต่ก่อน เมื่อผู้นั้นสำรวจอินทรีย์อยู่ ในปัจจุบันนี้ เกิดมาแล้วมาฝึกสำรวจอินทรีย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นี้ไว้เสมอๆ ตาได้เห็นรูป ก็ไม่หลงยินดียินร้ายไปตาม หูได้ยินเสียง จมูกได้สูดกลิ่น ลิ้นได้รับรสอาหาร กายได้ถูกต้องเย็นร้อนอ่อนแข็ง ก็ไม่หลงยินดีในอารมณ์ที่น่าชอบใจต่างๆ และก็ไม่ได้ยินร้ายในอารมณ์ที่น่าเกลียดน่าชังต่างๆ แล้วก็ไม่ได้หลงใหลไปตามอารมณ์เหล่านั้น

เพราะบุคคลเมื่อมาสำรวจอินทรีย์ไว้ภายใน แล้วจิตใจมันก็ตั้งมั่นลงไป เวลาที่มีอารมณ์ภายนอกกระทบมา ปัญญามันก็เกิดขึ้น มันก็เห็นอารมณ์มีรูป เป็นต้นเหล่านั้น เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทุกเวลาที่ได้เห็น หมายความว่า ได้เห็นอารมณ์เหล่านั้นนะ เกิดๆ ดับๆ ไปอย่างนั้นแหละ ไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร เช่น อย่างมองเห็นรูปร่างของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายก็ดี หรือว่ารูปร่างอย่างอื่นก็ดี ผู้นั้นก็นึกถึงรูปที่มัน

แตกดับมาแล้วนั่นแหละ รูปนี้ยังไม่แตกก็จริงอยู่หรือ
แต่ว่ารูปอื่นนั้นที่มันเกิดก่อนแล้วมันแตกดับไปแล้ว

เสียงก็เหมือนกันนะ เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส
หมู่นี้ มันเกิดดับเกิดดับ อยู่อย่างนั้น รูปนี้มันเกิดมาแล้ว
รูปใดมันหมดเหตุปัจจัยมันแล้ว มันก็แตกดับไปแล้ว รูปที่
ยังไม่แตกดับเพราะมีเหตุปัจจัยมันยังบำรุงรักษาอยู่ มันจึง
ยังไม่แตกดับไปก่อน แต่มันก็ค่อยทรุดโทรมลงไปโดยลำดับ
อยู่ในตัวของมันนั่นแหละ แต่มันก็ไม่ปรากฏง่าย ๆ ต่อเมื่อ
บุญกุศลที่อุปถัมภ์บำรุงรูปอันนี้ มันน้อยลงไปมากแล้วอย่างนี้
รูปอันนี้มันก็จะปรากฏว่าเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น บุคคล
ย่างเข้าสู่วัยชราอย่างนี้ละ อายุสี่สิบห้าสิบปีไปแล้ว ก็ปรากฏ
ว่ารูปร่างนี้รู้สึกว่ารุดโทรมลงไป เห็นปรากฏได้ชัดเลย
บางคนก็ผมหงอกขาวโพลนก็มี อายุแค่ห้าสิบปีเป็นอย่างนั้น
ฟันหลุดฟันหล่อนไป ตามัวไป แต่บางคนที่มีอายุยืนไปอย่าง
นี้ ก็ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงง่าย อายุประมาณสี่สิบ ห้าสิบ ปี
นี้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปไม่มาก อันนี้แหละมันต้องพิจารณา
ดูให้มันเห็น ทั้งอดีต ทั้งอนาคต ทั้งปัจจุบัน

ให้มันเห็นแจ้งด้วยปัญญาลงไป ถึงว่ารูปนี้ปัจจุบันเนี่ย
มันยังไม่แตกไม่ดับ แต่ต่อไปมันก็แตกก็ดับ มันก็ทรุดโทรมไป

อย่างนี้แหละ ถ้าจะว่า ให้เห็นในปัจจุบันนี้ ก็ว่ารูปเกิดรูปดับนะ มันก็ไม่ยากอะไรนี่ ตีมน้ำเข้าไปอย่างนี้แหละ ไม่นานเดี๋ยวก็ถ่ายปัสสาวะออกไปแล้ว นั่นแหละ ถ่ายปัสสาวะออกไปแล้ว หิวก็ตีมน้ำเข้าไปอีกอย่างนี้แหละ การตีมน้ำเข้าไปนั้นแหละ เรียกว่ารูปมันเกิด การถ่ายปัสสาวะออกไปนั้นแหละ เรียกว่ารูปมันดับ การรับประทานอาหารเข้าไปอย่างนี้แหละ แล้วไฟธาตุย่อยลงไปถ่ายเทออกไป นั่นเรียกว่ารูปดับ การรับประทานอาหารเข้าไป รูปเกิด เรียกว่าอาหารนั้นมันไปบำรุงธาตุดินไว้

ส่วนน้ำนั้น ไปบำรุงธาตุน้ำไว้ อย่างนี้แหละ ส่วนธาตุไฟนั้นแหละ ธาตุลมหมูนี่ มันก็อาศัย อยู่กับธาตุดินธาตุน้ำนี้แหละ เมื่อธาตุดินธาตุน้ำนี้เป็นปกติอยู่ ธาตุไฟธาตุลมก็เป็นปกติอยู่ เป็นอย่างนั้น อย่างคนเป็นลมอย่างนี้แหละ ในทางการแพทย์ เขาว่า อาศัยความไหลเวียนของโลหิตไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นมันถึงได้เกิดเป็นลมหน้ามืดตาลายขึ้นมา อย่างนี้แหละ ความไหลเวียนของโลหิตนี้ อาศัยธาตุลมนะ ลมพัดนะ มันจึงไหลเวียนไปได้

ทีนี้ถ้าหากว่าลมนั้นมันติดขัดเข้าไป เลือดวิ่งไม่สะดวก อย่างนี้แล้ว ก็เอาแล้ว เกิดเป็นลมอ่อนเพลียละเหี่ยใจ หน้ามืดตาลายขึ้นมาแล้ว ถ้าธาตุไฟนั้น มันอ่อนแอลง แต่หมายความว่า

ว่าธาตุดินนะมันวิบัติลง ธาตุน้ำมันวิบัติลง บัดนี้ธาตุไฟก็อ่อนแอลงตามกัน ไฟก็ย่อยอาหารไม่สะดวกบัดนี้ รับประทานอาหารเข้าไป ก็เกิดท้องอืดท้องเฟ้อขึ้นมา เมื่อธาตุไฟมันอ่อนลงเนี่ย ไม่ค่อยย่อยอาหารนะคนเรา เปื่ออาหาร เป็นอย่างนั้น

เมื่อธาตุลมมันวิบัติก็เหมือนกัน เช่น ลมมันดันขึ้น เบื้องบนมากอย่างนี้ละ ทำให้กลืนอาหารไม่ค่อยจะลงนุ่น พอกกลืนเข้าไปลมมันดันเอาไว้ ก็เลยอาเจียนออกเสีย ก็มีบางคราวนะ นีรูปร่างกายอันนี้ละ มันจะมีอะไร จีรังยังยืน มันเกิดดับเกิดดับอยู่อย่างนี้

ไฟธาตุที่ย่อยอาหารละเอียดแล้ว มันก็ซึมซาบไปหล่อเลี้ยงรูปร่างอันนี้ไว้ ที่นี้เมื่อเวลาถูกความร้อนเข้า เช่น แดดแผดเผาเอาบ้าง ทำงานหนักเข้าไปอย่างนี้ ธาตุไฟมันแรง มันก็ขับน้ำอยู่ในกายนี้ ออกมาตามขุมขน เราเรียกกันว่า เหงื่อไคล อย่างนี้แหละที่เรียกว่า อาหารที่หล่อเลี้ยงร่างกาย นอกจากมันออกทางทวารหนักทางทวารเบาแล้ว มันก็ออกตามรูขุมขนหมู่นี้

นีรูปร่างเกิดรูปดับ ให้พิจารณาเอา เรารับประทานอาหารเข้าไป หล่อเลี้ยงรูปอันนี้ให้ทรงตัวอยู่ได้ เรียกว่ารูปเกิด

เมื่อไฟธาตุมันย่อยแล้ว เหลือแต่กาก ถ่ายเทออกไปเรียกว่า
รูปดับ มันเป็นอยู่อย่างนี้นะ รูปกายอันนี้ ถ้างดรับประทาน
อาหารเสียแล้ว รูปอันนี้ก็เหี่ยวแห้งเข้าไป แตกดับทำลายไป
เท่านั้นเอง มันไม่มีอะไรเลย

ดังนั้นะ ให้พากันพิจารณา อันนี้ท่านเรียกว่าเจริญ
ปัญญาวิปัสสนา รู้จักแยกแยะรูปร่างกายนี้ออก ตามอาการ
นั้นๆ ที่พระพุทธรเจ้าทรงแยกแยะออกไว้ให้ดูแล้วนะ ถ้าจะ
แยกส่วนไม่ละเอียดเท่าไร ก็พิจารณารูปกายทั้งหมดนี้ ให้เห็น
เป็นแต่สักว่าธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม ประชุมกันอยู่เท่านั้น
ไม่ใช่ตัวตนเราเขาอะไร ตามหลักธรรมะที่พระพุทธรเจ้าแสดงไว้
ถ้าพิจารณาแยกแยะส่วนละเอียดออกไป มันก็ต้องพิจารณา
นับตั้งแต่ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นต้นไป จนตลอดถึง
อาการ ๓๒ หนุ่น แยกออกเป็นชิ้นเป็นส่วนออกไป ธาตุดินมี ๑๘,
ธาตุน้ำมี ๑๒, ธาตุไฟมี ๔, ธาตุลมมี ๖

มันต้องพิจารณาให้แยกแยะออก ตามอาการเหล่านี้
ต้องเรียนรู้ ต้องท่องจำ สำหรับผู้เรียนนักธรรมนะ ไม่ควรจะ
ไปลืมเลยธาตุเหล่านี้ ต้องนอกจากจดจำตามตัวหนังสือแล้ว
เมื่อมานั่งภาวนาอยู่ ทำใจสงบลงไปแล้ว ก็เพ่งแยกแยะ อาการ
ของร่างกายเหล่านี้ออกเป็นชิ้นเป็นส่วนออกไปดู มันต้อง

อย่างนั้น มันจึงจะเห็นแจ้งลงไปว่า ไม่มีสัตว์ไม่มีบุคคลตัวตน เราเขาอะไรอยู่ในนี้เลย

เมื่อเราแยกแยะเป็นชิ้นเป็นส่วนออกไปอย่างนั้นแล้ว ผู้ที่ไม่ได้เรียนนักธรรม ก็ดูตำรับตำราเอา ท่องเอาให้ได้ เช่น อย่างผู้บวชชี บวชขาว มาอย่างนี้ละ มันก็ต้องดูตำรับตำราแหละ พยายามท่องจำเอาให้ได้ แล้วเอาไปนั่งภาวนาเพ่งพิจารณา แยกแยะออกไป แม้ผู้อยู่บ้านอยู่ช่องก็เหมือนกัน ถ้าหากว่าเป็นผู้ไม่ประมาทแล้ว มันก็มีโอกาสที่จะต้องท่องต้องจำเอา ลักษณะอาการ ของร่างกายอันนี้ให้ได้ มันต้องได้ถ้าพยายามนะ แต่คนส่วนมากไม่ค่อยพยายามนะ มักจะเหมินเฉยเสีย แล้วอย่างนี้ละ

จิตใจนี้ละมันจะพ้นจากรูปจากนามอันนี้ไปได้อย่างไรเล่า ในเมื่อตณหาตัณหารูปนามนี้อยู่แท้ๆ แต่ไม่ได้รู้ลักษณะอาการของรูปของนามอันนี้ ตามเป็นจริง แต่ถ้ารู้ก็รู้แบบลวกๆ รู้ไม่ละเอียด มันก็เลยไม่ยอมปลดปล่อยวาง ไม่ยอมเบี๊ยะหน่าย ถ้าเพ่งพิจารณาให้มันรู้ละเอียดเข้าไป นอกจากพิจารณาชิ้นส่วนของรูปกายอย่างว่านี้แล้ว ก็ต้องพิจารณาถึงความไม่เที่ยงของมัน พิจารณาถึงความไม่สะอาด รูปกายทุกส่วนนี้ ไม่มีส่วนไหนสะอาดตลอดเวลาได้ มันสะอาดก็มีแต่ผิวหนังนี้แหละ

โดยอาศัยอาบนํ้าชำระ สบู่ถูขัดโคลให้ออกไปอยู่เสมote่านั้น
แหละจึงปรากฏมองดูกันได้ว่ารูปร่างนี้มันสะอาด แต่ถ้าลอง
ไม่อาบนํ้าสัก ๗ วันลองดูนะ ผิวพรรณภายนอกนี้จะคร่ำคร่า
ไปเลย กลิ่นก็เหม็นออกมาแล้ว อย่างนี้

ส่วนภายในนั้น มันก็โสโครกอยู่ตลอดเวลาเลย ก็อาศัย
หนังนี้หุ้มอยู่เท่านั้นเองนะ สิ่งโสโครก จึงไม่ปรากฏออกมา
แต่ถึงอย่างไร มันก็ปรากฏอยู่นั้นแหละแต่คนไม่ใส่ใจ เช่น
นํ้าลายนํ้ามูกหมู่นี้ อูจจะบัสสวะหมู่นี้ มันก็หลั่งไหลออกมา
อยู่อย่างนั้น เหงื่อโคลหมู่นี้ ถ้าผู้เอาใจใส่ ผู้มีสติ กำหนดรู้ไป
ทุกระยะไปอย่างนี้ละ มันก็ไม่เห็นมีอะไรสวยงามสักหน่อย
รูปกายอันนี้

อาศัยคนผู้ประมาทไปหลงแต่ความนิยมสมมติของโลก
โลกคือหมู่มนุษย์ มันหลงกันเป็นส่วนมาก แทนที่มันจะรู้แจ้ง
นะมันน้อยเต็มที บัดนี้ในเมื่อไปถือเอาตามความสมมติของ
โลกเข้า โลกเขาสมมติว่ารูปร่างนั้นสวย เดียวก็เกิดประชันโฉม
กันเรียกว่าประกวดนางงามหมู่นี้ ก็เลยหลงไปสมมติของเขา
เข้าเลยติดใจพอใจ อันหมู่นี้เรียกว่ามันหลงสมมติ จิตใจมัน
ก็ข้องอยู่ในโลกอันนี้ จากโลกอันนี้ไปไม่ได้เลย

เพราะฉะนั้นแหละ อย่าพากันประมาท อย่าหลงสมมติ คำว่าชั่วร้าย คำว่าสวยงาม มันก็เป็นเพียงแค่สมมติเอาขึ้นมาเท่านั้นเอง แต่แท้ที่จริงแล้ว รูปอันนี้ไม่มีอะไรชั่วร้าย ไม่มีอะไรสวยงามหรอก ถ้าเพ่งให้ถึงปรมาตธรรมนะ แต่ถ้าเพ่งอยู่ในสมมติเท่านั้น มันก็มีนั่นแหละ รูปที่น่ารักน่าชัง ตามสมมตินิยมของโลก แต่ผู้ปฏิบัติธรรมให้ละเอียดลึกซึ้งเข้าไปแล้ว มันต้องพิจารณาให้เลยสมมติบัญญัตินี้ไป ให้ถึงปรมาตธรรม คือความว่างจากสัตว์จากบุคคล มีแต่สภาวะธาตุอาศัยกันอยู่ เมื่อหมดเหตุหมดปัจจัยแล้ว มันก็แตกดับทำลายไปเท่านั้นเอง

นี่เราต้องพิจารณา เรื่องสมมติบัญญัติเหล่านี้ ให้มันแจ่มแจ้งในใจ แล้วนั่นละ มันก็จะวางลงได้ จิตใจก็จะเป็นอุเบกขา พร้อมด้วยญาณความรู้พร้อมด้วยสติ กำหนดรู้เห็นไปอยู่ทุกเวลานาที ไม่หลงไม่ลืม ส่วนใดเป็นสมมติบัญญัติ เรารู้ว่าเป็นสมมติบัญญัติ ส่วนใดที่เป็นปรมาตต์คือเป็นความจริง ก็กำหนดรู้ให้มันถึงความจริงให้ได้แล้วก็สงบจิตอยู่.

กัณฑ์เทศน์ โดย พระครูสุทธิญาณโสภณ
ถอดเทป โดย พระมหาทวี ญาณวโร
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

อาศัยต้นหาละต้นหา

(แผ่นที่ ๑๙ ลำดับที่ ๑๓)

ฟังพากันตั้งใจ บัดนี้ถึงเวลาแล้ว ที่เราจะต้องฝึกตนกัน
พระพุทธรเจ้าทรงตรัสว่า พระธรรมคำสอนของพระองค์ ไม่อ้าง
กาลอ้างเวลา เพราะพระธรรมมีอยู่ทุกเมื่อที่จะให้เราพิสูจน์
และปฏิบัติตาม พระธรรมที่พระองค์เจ้าทรงแสดงนั้นก็ชี้เข้า
มาที่ กาย วาจา ใจ ของคนเรานั่นเอง ในเมื่อ กาย วาจา ใจ
นี้ยังมีอยู่พระธรรมก็มีอยู่ ให้เข้าใจอย่างนั้น

เช่นในพระธรรมจักรกัปปวัตตนสูตรก็ทรงแสดงถึง
เรื่องของความทุกข์ กล่าวโดยเนื้อความแล้ว แสดงถึงเรื่อง
ของความทุกข์ แสดงถึงเหตุให้เกิดทุกข์ แสดงถึงความ
ดับทุกข์ แสดงถึงข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ พระองค์เจ้า
ชี้ให้ภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้งห้าได้เห็น ความเกิด แก่ เจ็บ ตาย
นี้มันเป็นทุกข์ ความพิโรธรำพัน เศร้าโศกเสียใจก็เป็นทุกข์

ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจก็เป็นทุกข์ ความได้คบ
หาสมาคมกับบุคคลที่ไม่ถูกนิสัยกันก็เป็นทุกข์ ความปวราณา
สิ่งใดไม่ได้สมหวังก็เป็นทุกข์

นี่ทรงชี้ให้พุทธบริษัททั้งหลายรู้จักทุกข์อันมีอยู่ใน
ร่างกายสังขารอันนี้ ให้รู้ให้เห็นทุกข์เหล่านี้ะมันเป็นผลของ
ความเกิด เมื่อเกิดมามีรูปมีนามอันนี้มาแล้ว ทุกข์มันก็มีมา
พร้อมกัน ถ้าไม่มีรูปไม่มีนามอันนี้ ทุกข์ก็ไม่มี บัดนี้รูปนาม
อันนี้มันเกิดมาได้อย่างไร มันเกิดมาได้เพราะจิตใจมันยึดมั่น
อยู่ในตัณหาความอยาก ความอยากให้รูปให้นามอันนี้อยู่
ยั้งยืนนาน อยากให้รูปร่างอันนี้ สวยสดงดงาม หาเครื่อง
ประดับประดามาตกแต่งอยู่อย่างนั้น หาปัจจัยสี่มาบำรุงมัน
แล้วไม่ใช้ให้มันทำบุญกุศลคุณงามความดีให้มาก ทำก็ทำนิดๆ
หน่อยๆ ส่วนมากจิตใจก็ไปเพลินอยู่แต่การแสวงหาปัจจัยสี่
มาบำรุงร่างกายอันนี้ ไม่บำรุงจิตใจของตนด้วยการสั่งสม
บุญกุศล ไปสะสมแต่บาปอกุศลให้มีขึ้นในใจของตน เพราะ
ฉะนั้นมันถึงได้เป็นทุกข์

คนเราท่องเที่ยวอยู่ในสงสารอันนี้ เพราะเอาบาปเป็น
เพื่อน นี่แหละที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า ไม่รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์
ก็บุคคลทำบุญกุศลทำความดีอันนั้น มันก็เป็นตัณหาอยู่
เหมือนกันแหละ ตัณหาอยากได้บุญอยากมีความสุข แต่ว่า

มันเป็นตัณหาฝ่ายดี มันนำชีวิตจิตใจอันนี้ให้มีความสุขสูงขึ้น
ไปโดยลำดับ ถ้าไม่มีบาปมาแทรกแซงแล้ว มันก็มีความสุข
ยิ่งขึ้นไป ทำบุญมากเท่าไรก็มีความสุขมากเท่านั้น

แต่ที่คนเรามันพันทุกข์ไปไม่ได้โดยเร็ว ก็เพราะตัณหา
ฝ่ายอกุศลนี้แหละ ความอยากไปในทางบาปอกุศล แล้วก็ใช้
กาย วาจา ทำไปในทางบาปอกุศล บาปอกุศลก็ห่วงเหนี่ยว
ชีวิตนี้ให้จมอยู่ในโลกสังสารอันนี้ ทนทุกข์ทรมานอยู่ที่นี่ ต้อง
ให้รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์เป็นขั้นๆ ไป เมื่อรู้จักว่าเหตุให้เกิดทุกข์
ในขั้นต้นได้แก่ตัณหาความอยากไปในทางบาปทุจริต รู้อย่างนี้
แล้วก็เพียรละความอยากอันนี้ออกไปก่อน พยายามฝึกใจของ
ตนให้มันอยากไปแต่ในทางสุจริต ทำอะไรพูดอะไรก็ให้มันตรง
ต่อศีลตรงต่อธรรม

คำสอนของพระพุทธเจ้า ถ้าฝึกได้แบบนี้แล้วผู้นั้นก็ได้
ชื่อว่าเป็นผู้ไม่มีบาปอยู่ในตน เมื่อไม่มีบาปอยู่ในตนแล้วทำ
อะไรพูดอะไรก็เป็นบุญเป็นกุศลไปเรื่อยๆ แลละ คิดอะไรก็
เป็นบุญกุศลต้องให้เข้าใจอย่างนี้ พระพุทธเจ้ายังได้ทรงตรัสว่า
อาศัยตัณหานั่นแหละละตัณหา อาศัยมานะนั่นแหละ ละมานะ
ก็อาศัยตัณหาฝ่ายดีอย่างที่ว่ามาแล้วนั่นแหละ อาศัยมานะ ก็
มานะแปลว่าความถือตัว

ถ้าน้อมตัวไปในทางดีก็หมายความว่า เรานะเกิดขึ้นมา เป็นมนุษย์แล้ว ไม่ควรที่จะทำความชั่ว ให้ตัวตกต่ำลงไป ควร ยกตนให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ เพราะความที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ นี่นะ มันแสนยาก กว่าจะได้เกิดมาเป็นมนุษย์แต่ละชาติ เช่น อย่างชาตินี้เกิดมาแล้ว ไปทำบาปกรรมมากกว่าทำบุญ ใส่ตัวไว้อย่างนี้ ตายแล้วบาปกรรมก็นำไปสู่นรกอบายภูมิ ไป ทนทุกข์ทรมานอยู่ในนรกนานแสนนาน กว่าจะได้เกิดมาเป็น มนุษย์นี้ไม่รู้ว่ากี่กัปก็กัลป์นะ

นี่ละค้นหาฝ่ายบาปนี้มันทำให้สัตว์ทั้งหลายเนิ่นช้านาน พันทุกข์พันภัย ต้องพิจารณาให้มันเห็นอย่างนี้ ถ้าเห็นความ เป็นมนุษย์นี้เป็นของประเสริฐแล้ว คนนั้นก็ย่อมใช้กาย วาจา ใจ ไปทำความชั่วแล้ว รักษาเกียรติของความเป็นมนุษย์ไว้ บัดนี้มนุษย์ผู้มีบุญมาก เกิดมาแล้วก็บุญกุศลก็มาดลบันดาล ให้เห็นทุกข์เห็นภัยในสงสาร ให้เห็นว่าการทำบาปการเบียดเบียนกันนั้นมันเป็นทุกข์ทั้งในโลกนี้โลกหน้าจริง ๆ

ทำอย่างไรหนอเราจึงจะได้พ้นจากการทำบาปเหล่านี้ เมื่อเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา ก็ก็น้อมไปในทางพุทธ ศาสนาในการเป็นนักบวชก็มองเห็นแต่ทางบวชนี้ เป็นทางเว้น จากการเบียดเบียนซึ่งกันและกันด้วย เป็นทางเว้นจากความ ผูกพันอยู่ในกามทุกข์ทั้งหลายด้วย บุคคลผู้ใดมาคิดเห็น

เช่นนี้แล้วก็จึงได้น้อมไปในทางบรรพชาอุปสมบท ชื่อว่าเป็นผู้มีมานะในทางที่ดี ไม่ยอมใช้ชีวิตอันนี้ให้ไปทำบาปทำกรรมชั่วใส่ตัวเอง

พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ในอปปณกปิปปทา คือข้อปฏิบัติไม่ผิดสามอย่าง ได้แก่บรรพชาอุปสมบทหนึ่ง เป็นการเว้นจากเบียดเบียนซึ่งกันและกัน พระองค์เจ้าแสดงไว้มันชัดเจนเลย เมื่อเราเอามาพิจารณาดูคำนี้มันก็ถูกต้อง เพราะเป็นนักบวชนี้ มีชีวิตเนืองอยู่ด้วยผู้อื่น เพราะฉะนั้นมันถึงไม่ได้ทำบาป ได้เที่ยวโจจรบิณฑบาตไปตามถนนหนทาง ตามตรอกตามซอย ใครใส่อาหารให้อย่างไร เราก็รับเอาอย่างนั้นจะเป็นอาหารที่มีรสเลิศหรือไม่มีรสเลิศก็ช่าง เราถือสันตมูลิจิตตามีตามได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ มันก็ไม่ได้ทำบาปเพราะอาชีวะ

คนทำบาปกรรมในโลกอันนี้ มันเพราะอาชีวะนี้แหละเป็นส่วนหลายเลยทีเดียว พิจารณาดูให้มันเห็น

เพราะคนเราเกิดมาแล้วต้องกินต้องใช้ ไม่มีปัจจัยสี่บำรุงร่างกายอันนี้ก็อยู่ไม่ได้เลย ที่นี้คนที่บุญน้อยปัญญาก็น้อยเกิดมาอยู่ในฐานะยากจน ไม่สมบูรณ์ด้วยลาภสักการะต่างๆ นี่ นี่แหละเป็นเหตุให้บุคคลไปทำบาป แสวงหาอาหาร การบริโภคนกก็ดี ต้องไปฆ่าสัตว์ตัดชีวิตในการแสวงหาผ่านุงผ้าห่ม

ถ้าจะต้องการหาผ้าห่มผ้าห่มที่ราคาแพงๆ ตอนที่ไม่มีเงิน เงินก็ไม่พอค่าผ้าห่มผ้าห่มเหล่านั้น จำเป็นต้องไปวางแผนลักเอาจีปัลลเอาอย่างนี้นะ เครื่องประดับประดาต่างๆ ก็เหมือนกัน

เมื่อบุคคลอยู่ในฐานะยากจน แต่ว่าตัณหาความอยากนั้น มันทำอยากเกินภูมิเกินฐานะของตน ต้องไปจีไปปล้นเอาของเขามา มันก็เป็นบาปเป็นกรรมแหละบัดนี้ เป็นอย่างนี้แหละ การเกิดมาในโลกนี้ ถ้าเป็นบุคคลผู้มีบุญกุศลหนุนหลังแต่ก่อนนั้นมาสนับสนุนให้ร่ำรวยขึ้นมาแล้ว บัดนี้ถ้าหากว่าคนผู้นั้นไม่ได้คบหาสมาคมกับนักปราชญ์ในพระพุทธศาสนา ไม่ได้ฟังธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ก็ต้องตกเป็นทาสของตัณหาอุปาทานอีกแล้ว มีสมบัติมากมาย ก็หวงแหน บัดนี้มีเท่าไรก็ไม่รู้จักอ้ม มีแต่หามาเรื่อย

บัดนี้คนไม่รู้อย่างว่านี้นะ ไม่รู้บาปรู้บุญนะ มีเงินก็ใช้เงินเป็นอำนาจข่มขู่คนยากคนจน ชูตริตเอาจากคนจน มาสะสมไว้ให้มันมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ รวมความเรียกว่าทั้งคนรวยและคนจนเมื่อไม่มีศีลไม่มีธรรมอยู่ในใจแล้ว ก็หาเลี้ยงชีพโดยทางทุจริตเหมือนกันหมดเลย สร้างบาปสร้างกรรมใส่ตนทั้งนั้นเลย

ที่นี้ว่าถ้าหากผู้ใดเป็นคนร่ำรวย มีเงินมีทองมาก แล้วเป็นผู้มีสติปัญญาได้สดับตรับฟังคำสอนของพระพุทธเจ้ามาแต่ก่อนเช่นนี้ ก็แสวงคบหาสมาคมกับนักปราชญ์บัณฑิตหรือไปสมาคมกับพระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ท่านจะได้แนะนำในทางที่ถูกต้องในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ท่านจะได้แนะนำชักจูงให้ถือสันตมูจฺจี้ ตามมีตามได้ก็จะได้ตัดทอนตัดหาอันท่วมท้นจิตใจอยู่นั้นให้เบาบางออกไปเมื่อตัดทอนเบาบางไปแล้ว ก็จะไม่ได้อำบาก ไม่ได้เบียดเบียนบุคคลผู้อื่นและสัตว์อื่นให้เป็นทุกข์เดือดร้อน

เพราะฉะนั้นนะ อันนี้จะพูดถึงความเป็นผู้เห็นความสำคัญในความเป็นมนุษย์ของตน ไม่ยอมเหยียดตัวเองให้ตกต่ำลงไป มีแต่ยกตัวเองให้สูงขึ้นด้วยศีลด้วยธรรม แม้จะเป็นคฤหัสถ์ ก็ดำรงชีวิตอยู่ด้วยศีลด้วยธรรม ทำมาหาเลี้ยงชีพก็หาเลี้ยงชีพโดยทางที่ชอบด้วยศีลด้วยธรรม ถ้าผิดศีลผิดธรรมแล้วก็ไม่แสวงหา แสวงหาให้ถูกศีลถูกธรรม แม้จะได้ไม่มากก็ไม่ใช่ไร ได้เท่าไรเราก็บริโภคใช้สอยเท่านั้น เพราะว่าร่างกายสังขารอันนี้ แม้จะบำรุงมันด้วยปัจจัยสี่พุ่มเฟือยเท่าไร มันก็ไม่จริงยั่งยืน ถึงเวลามันชำรุดทรุดโทรมมันก็ชำรุดไปอยู่อย่างนั้น ถ้าไม่เป็นอย่างว่าพวกเศรษฐีทั้งหลายก็คงจะมีอายุยืนกว่าคนธรรมดาสามัญนะ ลองคิดดู

แต่ที่นี่เศรษฐกิจบางคน อายุยังไม่ยืนเท่าคนยากคนจน ด้วยซ้ำไปก็มีอยู่ นี่คนมีปัญญามันต้องรู้จักเปรียบเทียบกัน ดูแล้วมันจะทำให้ความอยากเหล่านั้นมันบรรเทาลง จะไม่ได้ทำบาป แม้คนร่ำรวยก็เหมือนกัน เมื่อมาพิจารณาเห็นสังขารร่างกายอันนี้ ไม่จีรังยั่งยืนแล้วเช่นนี้ มันก็จะบรรเทาความอยากลงได้ ความอยากไปในทางทุจริต อ้าวไม่ทราบว่าจะไปกอบโกยเอาสมบัติภายนอกอันนี้ในทางทุจริตมาทำไมเล่า ในเมื่อร่างกายนี้ละ มันชำรุดทรุดโทรมไปอยู่เรื่อยๆ อยู่อย่างนี้ เมื่อสะสมสมบัติไว้กองใหญ่ๆ แล้วบัดนี้ ตัวเองก็ตายไปเสีย ไม่ทันได้บริโภคสมบัติไปได้ฉะฉานอะไรเลยอย่างนี้ มันจะดีที่ไหนละ ตายแล้วก็ไปตกนรกอย่างนี้

บางคนก็อ้างว่าทำไว้เพื่อลูกเพื่อหลาน แล้วที่นี้ลูกหลานเขาไปช่วยจุดดิ่งเราออกจากนรกได้หรือไม่ เมื่อตนไปตกนรกนะ ไม่มีทาง คนเรามันไม่คิดนี้ เพราะฉะนั้น ก็จึงแสดงความคิดเห็นไว้ในที่นี้ ให้ผู้ฟังได้เอาไปคิด เมื่อมันคิดได้อย่างนี้แล้ว มันก็ไม่ต้องเห็นแก่ลูกแก่หลาน ลูกอะไร ลูกก็ดีหลานก็ดีเลี้ยงเขาใหญ่มาแล้ว สงเคราะห์เขาให้ได้ศึกษาเล่าเรียน มีวิชาความรู้แล้วอย่างนี้ เขาหาเลี้ยงตัวเองได้เลย ไม่จำเป็นต้องไปสะสมเงินทองก้อนใหญ่ๆ อะไรไว้ให้เขา

จริงอยู่ เงินทอง ถ้าหากได้มาด้วยบุญ ได้มาโดยทาง
สุจริตแล้ว แม้มากเท่าไรมันก็ไม่เป็นบาปเป็นโทษ มันก็ไม่พา
ไปสู่รอกอบายภูมิ อันนั้นนับว่าน่าสรรเสริญ บุคคลผู้นั้นชื่อว่า
ได้ทำบุญมาแต่ก่อนมากมาย พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนสรรเสริญ
คนมีปัญญาสามารถทำความดีใส่ตนให้เจริญรุ่งเรืองด้วยลาภ
ยศ สรรเสริญ ต่างๆ ได้ ไม่ใช่พระองค์ทรงตำหนิคนมีบุญนะ
ทรงสรรเสริญอยู่ พระองค์ทรงตำหนิแต่คนมีบาปเท่านั้นเอง

คนทำบาปคนไม่รักตัวเองเช่นนี้แหละ คนไม่ฝึกฝน
จิตใจตัวเอง ไม่ตัดทอนความอยากให้เป็นบางออกไปจากจิตใจ
ของตนเอง ทรงตำหนิว่าเป็นผู้ทำลายความสุขความเจริญของ
ตัวเองให้ย่อยยับลงไป ปล่อยให้ตนเองเป็นทุกข์เดือดร้อนไป
ในสงสารนี้ ดังนั้นแหละ

พุทธบริษัททั้งหลาย ก็ให้รู้จักละเหตุแห่งทุกข์ให้ได้
ศึกษาเรื่องเหตุแห่งทุกข์ให้เข้าใจ ไม่ใช่อื่นไกลอะไรเลย ตัณหา
ลูกเดียวนี้แหละ เป็นบ่อเกิดแห่งทุกข์ เมื่อความอยากนี้มัน
มีแล้ว ก็เลสอย่างอื่นมันก็เกิดตามกันมาแหละ ความโกรธ
มันก็เกิดมาจากตัณหา ความอยากนี้เอง ความหลงมันก็เกิด
มาจากตัณหา

เมื่อความอยากมันท่วมท้นจิตใจแล้ว มันก็ทำให้มาแล้วที่นั่นะ ได้เท่าไรมาก็ไม่พอแล้ว เมาไปเรื่อยๆ ไปเหมือนอย่างคนดื่มเหล้า พอดื่มไปมันเมาไปแล้ว คล้ายๆ กับว่ามันไม่เมาบัดนี้ ก็ดื่มเพิ่มเติมไปเรื่อยๆ จนว่าเดินไม่ได้ จนว่าอาเจียนออกมางุ่นงะ ตัณหาก็คือเหมือนกันอย่างนั้นแหละ ถ้าหากว่าปล่อยให้มันอยากไปเท่าไร มันไม่มีเวลาพอเลย มันอยากเรื่อยไปอย่างนั้นแหละ ในที่สุดก็ทำให้บุคคลผู้นั้นสร้างบาปกรรมเวรใส่ตนเอง เพราะความอยากอันไม่มีสิ้นสุดนั้นแหละ ก็ไปหมกมุ่นในอบายภูมิโน่น เมื่อบุคคลมาละความอยากนี้ให้เบาลงไปเท่าใด ความทุกข์มันก็เบาไปเท่านั้น ถ้าละความอยากอันนี้ได้หมด ความทุกข์ทางจิตใจนี้ก็หมดไปดังแสดงมา.

กัณฑ์เทศน์ โดย พระครูสุทธินาถโสภณ
ถอดเทป โดย พระมหาทวี ญาณวโร
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงแนะนำสั่งสอนพุทธบริษัท
ให้ภาวนาพิจารณาให้เห็นความไม่ยั่งยืน
แห่งโลกสันนิวาสนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สมควร
ที่จะไปยึดไปถือ ไปห่วงใยอาลัย
ควรสนใจของตนให้รู้เท่าตามความเป็นจริง
แล้วสงบใจอยู่ ไม่ปล่อยใจให้ไปเกาะ ไปข้อง
กับสิ่งที่น่ารักน่าพอใจต่างๆ ในโลก

คนเราต้องเที่ยวอยู่ในสงสารอันนี้ เพราะเอาบาปเป็นเพื่อน
นี้แหละที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า ไม่รู้จักเหตุให้เกิดทุกข์
ก็บุคคลทำบุญกุศลทำความดีอันนั้น
มันก็เป็นต้นหาอยู่เหมือนกันแหละ
ต้นหาอยากได้บุญอยากมีความสุข แต่ว่ามันเป็นต้นหาฝ่ายดี
มันนำชีวิตจิตใจอันนี้ให้มีความสุขสูงขึ้นโดยลำดับ
ถ้าไม่มีบาปมาแทรกแซงแล้ว มันก็มีความสุขยิ่งขึ้นไป
ทำบุญมากเท่าไรก็มีความสุขมากเท่านั้น

www.kanlayanatam.com
Facebook : Kanlayanatam